

[Bertel Dahlgaard.]

erklærede, at Ministeriet vil søge at finde en Form for en saadan Redegørelse ved en passende Lejlighed. Jeg henstiller da, at man finder en saadan passende Lejlighed, saa snart Udenrigsministeren atter kommer hjem fra London.

Det andet Omraade, hvorfra vor økonomiske Balance trues, er de kommende Forhandlinger vedrørende Arbejdsoverenskomsterne. Det er maaske ikke en taknemmelig Opgave at sige det, men det er en Pligt over for vor økonomiske Fremtid at sige Sandheden som den er, denne nemlig, at en væsentlig Forhøjelse af vort Omkostningsniveau i den nuværende Situation vil være til Skade baade for Produktionen og Erhvervslivet og herunder ogsaa for Arbejderne. Da man efter den forrige Krig ventede et Prisfald, kom der paa Grund af en fejlslagen Politik i Stedet for en betydelig Prisstigning, den Prisstigning, der blev Udgangspunktet for 20ernes Krise og Krak. I dette Øjeblik staar vi ved et Vendepunkt, hvor betydelige Kræfter udefra og herhjemme trækker i en Retning, der, hvis den følges en kort Tid, vil afløse det begyndende Prisfald med en Prisstigning paa mange Omraader, og dermed vil vi lægge Grunden til en Krise i 1947 eller 1948.

Den højtærede Finansminister omtalte netop Muligheden for en international Krise om et eller to Aar, og der lader sig anføre Grunde for Sandsynligheden heraf. Den Varemangel, der nu hersker, har jo sin naturlige Baggrund i, at Demobiliseringen ude i Verden foregaar langsomt, og Omlægningen i de store Lande af Krigsindustrien til Fredsproduktion tager sin Tid. Vi maa her regne med et Tidsrum af ca. 2 Aar fra Kapitulationen, men naar disse 2 Aar er gaaet, maa det antages, at mange Arter af Varer vil begynde at vælte ud over Landene, og da er Prisfaldets Tid inde. Har vi herhjemme i Tidsrummet indtil da ved en uforstandig Politik lagt vort Prisniveau op i et højere Plan end nødvendigt, da Gud naade os til den Tid.

Den højtærede Finansminister har ubestridelig Ret i, at Lønninger, Omkostningsniveau, Prisniveau og Valutakurser i det lange Løb hører sammen, og hertil kan vi for saa vidt godt i vor nuværende særlige Situation føje Spørgsmaalet om Eengangsskatten. Det er et umaadeligt Ansvar, der hviler paa Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationernes Ledere i denne Situation, hvor vi endnu lever under en af Statsmagten kontrolleret Økonomi, medens alene Lønnens Fastsættelse er overladt til frie Aftaler.

Jeg personlig anser en saadan Tilstand for urigtig og yderst farlig, men saadan er nu engang den faktiske Tilstand, og derfor maa disse Organisationers Ledere ikke leve i den ringeste Tvivl om, at i deres Haand ligger ikke blot Afgørelsen af Tariffernes Højde, men i deres Haand ligger i dette Øjeblik i Virkeligheden tillige Valutakurser og Danmarks Konkurrencemuligheder over for Omverdenen og dermed Afgørelsen af, om vi skal have Mulighed for at undgaa ødelæggende økonomiske Kriser i en nærmere Fremtid. En klog Selvbeherskelse fra Arbejdernes Side under de kommende Overenskomstforhandlinger, en klog Selvbeherskelse fra Arbejdsgivernes Side i deres Avanceberegninger i den nærmest kommende Tid vil bære tifold Frugt for dansk Erhvervsliv og dermed for baade Arbejdere og Arbejdsgivere i de kommende Aar. Jeg kan udtrykke det med de Ord, som Formanden for den norske Fagbevægelse, Konrad Nordahl, brugte nu ved Aarsskiftet:

„Det, som vi nu maa lægge Vægt paa i det nye Aar, er at øge Landets Produktivitet, altsaa Frembringelsen af Varer, fordi det er den eneste Maade, vi kan forbedre vor Levestandard paa. Det er ingen Løsning af faa Pengetillæg til Lønnen, hvis de følges af stigende Priser, som gør Tillægget illusorisk.“

Det er netop Sagen. Det, der er i Erhvervslivets og særlig i Arbejderstandens Interesse, er en Politik, der hindrer nye Prisstigninger, hvor saadanne truer, og som fremmer Prisfaldet, hvor Tilførslerne udefra skaber Mulighed derfor. Dette er Vejen til øget Produktion og til Forbedring af de brede Befolkningslags Levefod.

Men naar nu alle maa erkende, at Spørgsmaalene om Lønninger, Valutakurser og Eengangsskat hører sammen, er afhængige af hinanden, da maa almindelig Fornuft tilsiige, at disse Spørgsmaal ikke kan løses uafhængigt af hinanden, ikke kan løses isolerede, hver for sig. Vi kan selvsagt ikke her i Landet handle saa rent ud sagt selvmorderisk, at en Gruppe af Befolkningen vil gennemtvinge højere Lønninger, bl. a. af Frygt for, at Kronen vil blive sænket, og en anden Del af Befolkningen eventuelt vil kræve en lavere Kronekurs, fordi de imødeser et stigende Lønniveau. Resultatet heraf vilde uvægerligt blive, at vort Omkostningsniveau og vort Prisniveau skrues i Vejret, uden at nogen af Parterne tjener derved, men med Sikkerhed for, at vort Erhvervslivs Konkurrencemuligheder forringes og Stabiliteten i vor Økonomi undergraves. I denne Forbindelse vil jeg